

KISS ANITA

A MONOSZLÓI CSUPOR CSALÁD OSZTÁLYLEVELE 1422-BŐL

Az alábbiakban közölt oklevél az Erdődy család Bécsben, a Haus- Hof- und Staatsarchiv-ban letétként őrzött levéltárának egyik darabja. Bár tartalmi kivonata megtalálható a Zsigmondkori oklevéltár vonatkozó kötetében,¹ teljes szövegű jelenlegi közlése mégsem indokolatlan. Egyrészt őrzési helye miatt az irat a hazai kutatás számára nehezebben hozzáférhető, másrészt önmagában is ritkaságnak számít egy délvidéki osztály- és egyben ítéletlevél, amelynek különlegességét még az is fokozza, hogy a per a királyi személyes jelenlét előtt folyt. Így tehát nem lehet eléggé teljes egy regeszta, különösen a benne szereplő birtokosztály részletes leírását tekintve. Végül mindezekon túl az sem mellékes, hogy az ítéletlevél egy tucat olyan oklevelet ír át, amelyeknek eddig nem ismertük egyetlen példányát sem, ezáltal az oklevéltár vonatkozó köteteiben sem található meg.

Az oklevél a hűtlenné vált néhai Monoszlói Csupor János birtokainak felosztása ügyében hozott ítéletet és annak végrehajtását tartalmazza. A döntés értelmében János minden birtoka — az azokra szerzett királyi adomány szerint — unokaöccseinek,² Monoszlói Csupor Istvánnak és a néhai Pál fiainak: Ákosnak, Györgynek és Demeternek,³ tehát Zsigmond király udvara tagjainak jutott azok unokatestvéreivel, Zsigmonddal és Farkassal szemben, bár az előbbieket a szó szoros értelmében vett adománylevelet nem mutattak be, csak az adomány tényére utaló és azt megerősítő oklevelet. Ennek fényében érdekes kérdés, hogy vajon létezett-e az a János részére még 1403-ban kiállított kegyelemlevél, amelyre hivatkozva Zsigmond és Farkas a néhai János birtokait is osztály alá akarta vetetni, s ha igen, valóban csak hanyagságból adták-e azt ki, amint az ítéletlevél állítja.

Az osztály lényege tehát a néhai János birtokainak elkülönítése Istvánnak valamint Pál fiainak, illetőleg a maradék birtokok három egyenlő részre osztása, amelyek közül az egyik az előbb említetteket, a másik két rész pedig Zsigmondot és

1 Zsigmondkori oklevéltár IX. (1422) Szerk.: Borsa Iván–C. Tóth Norbert. Bp., 2004. 1223. sz.

2 A Monoszlói Csupor család leszármazását lásd *Engel Pál: Genealógia*. In: Középkori magyar adattár. CD-ROM. Bp., 2001.

3 A családtagok által viselt országos méltóságok felsorolását lásd *Engel Pál: Magyarország világi archontológiája*. I–II. Bp., 1996. II. 54. p.

Farkast illette. A birtokfelosztást fűkötéllal és a *meth*-nek nevezett speciálisan délvidéki mértékegységgel hajtották végre. Az oklevélben pontosan megadják fűkötélben az eddig homályos nagyságú *meth*-et (2 dimenzio “mérték” = 1 *meth* = 30 fűkötél) is. Felosztásra kerültek az oklevél szövege szerint a telkekhez tartozó szántók, kaszálók, malmok, malomhelyek valamint az egyéb haszonvételek is. Bár az osztálylevél csak a néhai János része nélküli maradékot adja meg pontosan, de ott is 680 telket számoltak össze, tehát — ha csak azt feltételezzük, hogy János birtokainak nagysága arányos volt a többiekével — összességében több, mint 900 telekről lehetett szó, illetve — ugyanígy számolva — csak szántóföldből több, mint 3000 holdról.

A könnyebb tájékozódás végett az oklevél teljes szövegű közlése előtt a *transumptumok* regesztái szerepelnek, időrendben, majd a sort az ítéletlevél tartalmi kivonata zárja. Ahol szükséges, ott sorszámuk alapján hivatkozok az egyes darabokra. A regeszták elkészítésénél a Zsigmondkori oklevéltár újabb köteteinek gyakorlatát vettem alapul, az *in extenso* közlés miatt azonban ezek a kivonatok az ott megszokottnál kevésbé részletesek.

Az oklevél átírásában néhány helyen eltértem az eredeti szövegtől: visszaállítottam a magánhangzó előtti -ti alakot a -ci helyett; javítottam a betűelhagyásokat és kettőzéseket, a nyelvtanilag hibás vagy szokatlan használatú alakokat — az eredetit viszont minden esetben jelöltem a jegyzetekben, csakúgy, mint a szövegben tett egykorú javításokat is. Az oklevélben szereplő dátumokat viszont a szövegben oldottam fel.

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani Borsa Ivánnak és C. Tóth Norbertnek az oklevél kiadásának lehetőségéért, valamint a sok segítségért és tanácsért.

*

Az oklevelek regesztái

1. 1403. október 10. (*Bude, f. IV. a. Galli*)

Zsigmond király Monoszlói Csupor István fiát: Jánost hűtlenség büntette alól felmenti és őt jegyelemben részesíti.

Átírta uő. 1420. március 12-én (8). — Az átíró oklevél tartalmilag átírva az országbíró 1420. március 22-i oklevelében (9), amely szerint a király kisebb pecsétjével volt megerősítve.

2. 1408. február 22. (*Crisii, in kathedre Petri*)

Zsigmond király jelenléte előtt Monoszlói Csupor János és fia: Miklós bevallást tesz, miszerint minden birtokukat és birtokrészüket, amelyeket a király Monoszlói Csupor György fiainak: Pálnak és Istvánnak adományozott, nekik átengedik és lemondanak róluk, cserébe pedig azok bizonyos birtokokat és birtokrészeket átengednek, amelyek János és Miklós halálával rájuk visszazáznak.

Átírta uő. 1418. július 9-én (5), amely szerint a király nagypccsétjével volt megerősítve.

3. 1418. május 18. előtt

A császári káptalan előtt megjelent Monoszlói Csupor György fia: István a maga és a néhai Monoszlói Csupor Pál bán fiai: Ákos, Demeter és György nevében is egyfelől, másfelől Monoszlói Csupor Miklós fia: Zsigmond meg Tamás fia: Farkas és a következő bevallást tették: ők birtokügyeikben a döntést nyolc fogott bíró ítéletére bízzák, az ügy tárgyalására május 18-át (*f. VI. p. Penthecoste*) kijelölve, úgy, hogy ha a bírák az ügyben nem tudnának döntést hozni, küldjék át azt a kúriába, az országbíró jelenléte elé.

Tartalmlilag átírva az országbíró 1420. március 22-i oklevelében (9).

4. 1418. május 20. (*sub castrum Kossuchak, f. VI. p. Penthecoste*)

A császári káptalan bizonyosága jelenlétében a Monoszlói Csupor család birtokosztályának ügyében a nyolc fogott bíró a döntést Mihály-napra halasztja úgy, hogy addig a felek kötelesek 24 ember esküje alatt minden birtokukat és birtokrészüket jegyzőkönyvbe bevezetni, majd azt a bírácoknak bemutatni, az esküdteket pedig eléjük vezetni.

Tartalmlilag átírva az országbíró 1422. március 22-i oklevelében (9).

5. 1418. július 9. (*VII. Id. Julii*)

Zsigmond király átírja 1408. február 22-én kelt oklevelét (2).

Tartalmlilag átírta uő. az 1422. december 4-i oklevelében (13).

6. 1418. szeptember 29. (*in Michaelis*)

A császári káptalan előtt a Monoszlói Csupor család birtokosztályának ügyét a nyolc fogott bíró Bőjtöközép nyolcadára az országbíró jelenléte elé halasztja.

Tartalmlilag átírva az országbíró 1420. március 22-i oklevelében (9).

7. 1419. május 3. (*Wyssegrad, in inv. Crucis*)

Zsigmond király megparancsolja az ország valamennyi egyházi és világi bírójának, hogy Monoszlói Csupor Istvánt és a néhai Pál bán fiait a hűtlenné lett Csupor János, valamint Fábíán fia: Mihály koruskai polgárok birtokainak ügyében, ame-

lyeket nekik adományozott, s amelyekre nézve Monoszlói Tamás fiára: Farkasra és Miklós fiára: Zsigmondra, valamint Koruskai Andrásra örök hallgatást szabott ki, ne háborgassák.

Átírva az országbíró 1420. március 22-i oklevelében (9), amely szerint a király titkos birodalmi peccsétjével volt megerősítve.

8. 1420. március 12. (f. III. p. Oculi)

Zsigmond király átírja 1403. október 10-én kelt oklevelét (1).

Említve az országbíró 1420. március 22-i oklevelében (9), amely szerint a király kápolnaispánnál lévő peccsétjével volt megerősítve.

9. 1420. március 22. (70. die oct. Epiph.)

Perényi Péter országbíró igazolja, hogy Monoszlói Csupor István és a néhai Pál bán fiai: Ákos, Demeter és György egyfelől, másfelől Monoszlói Csupor Miklós fia: Zsigmond és Tamás fia: Farkas nevében bemutatják neki a csázmai káptalan három oklevelét (3, 4, 6), amelyek szerint birtokosztályuk ügyét fogott bírák az országbíró jelenléte elé küldték át. Ezek megtekintése után a felperesek ügyvédje kijelentette, hogy készek megosztozni birtokaikon, a néhai Monoszlói Csupor János birtokait kivéve, amelyeket annak hűtlensége miatt Zsigmond király nekik adományozott és az alperesekre örök hallgatást szabott ki. Ennek igazolására bemutatják a király 1419. május 3-án kelt oklevelét (7), amely alapján az országbíró úgy határozott, hogy az osztály előtt különítsék el a kérdéses birtokokat és hagyják meg azokat a felperesek birtokában. Erre az alperesek részéről bemutatják a király 1420. március 12-i átíratában (8) az ugyancsak általa, 1403. október 10-én, Csupor János részére kiadott kegyelemlevelét (1); így, mivel a két oklevél egymásnak ellentmond, az országbíró az ügyet átküldi a király jelenléte elé, annak Magyarországra való visszatérése 25. napjára, úgy, hogy az alperesek kötelesek ott a kegyelemlevél eredeti példányát bemutatni.

Átírva az 1422. december 4-i oklevélben (13).

10. 1421. január 13. előtt

Zsigmond király a csázmai káptalannak. A Monoszlói Csupor család birtokosztályának ügyében küldje ki mindkét fél részére egy-egy tanúbizonyágát, akik jelenlétében a királyi ember Vízkereszt nyolcadán és más, arra alkalmas napokon a birtokok szomszédai és határosai jelenlétében különítse el a néhai Csupor János birtokait meg birtokrészeit és azokat abban az állapotban, amelyben a nekik való adományozáskor voltak, hagyja meg István és Pál bán fiainak birtokában, a többi birtokot pedig ossza három egyenlő részre, egyet Istvánnak és Pál bán fiainak,

egyét Zsigmondnak és a harmadikat Farkasnak juttatva. A káptalan Bőjtközép nyolcadára tegyen jelentést.

Tartalmilag átírva az 1422. december 4-i oklevélben (13).

11. 1421. augusztus 1. után

Zsigmond király a zágrábi káptalannak. A Monoszlói Csopor család birtokosztályának ügyében küldje ki mindkét fél részére egy-egy tanúbizonyságát, akik jelenlétében a királyi ember Jakab-nap nyolcadán és más, arra alkalmas napokon szálljon ki a kérdéses birtokok területére, majd a szomszédok és határosok jelenlétében különítse el a néhai Csopor János birtokait és birtokrészeit és hagyja meg azokat a felperesek birtokában, majd a fennmaradó birtokokat ossza három egyenlő részre a felek között.

Tartalmilag átírva az 1422. december 4-i oklevélben (13). — A káptalan jelentése (12) szerint a király nagypécsettjével, *quo ut rex Hungarie utitur*, volt megerősítve.

12. 1422. szeptember 29. (*Bude, 60. die 8. diei Jacobi*)

A zágrábi káptalan Zsigmond királynak. A király bírói intézkedése alapján, amelyet pecsétfője rányomása után eredetiben is visszaküld, kiküldte a királyi emberrel tanúbizonyságait, László székes(egyházi) főesperest az alperesek, János éneklőkanonokot pedig a felperesek részére, akik jelenlétében Fábián mester udvari jegyző a birtokok felosztását, ahol az lehetséges volt, elvégezte. Az említett, és az osztály előtt a felek birtokában lévő birtokok és tartozékok:

1. Kossuchak vár

István és Pál bán fiai: északi fele és annak tartozékai, ezek között
Mikulinc faluban kötőrő- és cementégetőhely
Farkas és Zsigmond: déli fele és annak tartozékai

2. Felső-Monoszló

Zobocsina/Vertlény
27–27 telek

Váralja
10–10 telek

Obed
István és Pál bán fiai: 4 telek
Farkas: 5 telek
Zsigmond: 5 telek

További telkek összesen:

István és Pál bán fiai: 45 telek

Farkas: 58 telek

Zsigmond: 57 telek

Ezekon kívül

István és Pál bán fiai: 224 hold (h) szántóföld, 15 h 2 *meth* (me) kaszáló, 7 malom és malomhely

Farkas: 261 h szántóföld, 17,5 h kaszáló, 9 malom és malomhely

Zsigmond: 280,5 h szántóföld, 16,5 h kaszáló, 8 malom és malomhely

3. Alsó-Monoszló

István és Pál bán fiai: 83 telek, 262,5 h szántóföld, 21 h kaszáló, 7 malomhely

Farkas: 78 telek, 220 h szántóföld, 19 h 2 me kaszáló, 9 malomhely

Zsigmond: 81 telek, 238 h szántóföld, 19 h kaszáló, 8 malomhely

4. Kúriahelyek

István és Pál bán fiai: 4 me 10 fűkötél

Farkas: 4 me

Zsigmond: 4 me

5. Száva környéki falvak

István és Pál bán fiai: 44 telek, 241 h 8 me szántóföld, 28 me kaszáló

Farkas: 44 telek, 240 h 3 me szántóföld, 26 me kaszáló

Zsigmond: 44 telek, 240 h szántóföld, 28 me kaszáló

6. Csázma környéki falvak

István és Pál bán fiai: 7 telek, 23 me szántóföld

Farkas: 7 telek, 18 me szántóföld

Zsigmond: 7 telek, 24 me szántóföld

7. Malomhelyek

István és Pál bán fiai: Obed

Farkas és Zsigmond: Domcsicsmolna

Mindezekon kívül felosztásra kerültek még a felek szőlői, gesztenyése, halastavai, valamint közös erdejük és az ottani irtásaik.

Átírva az 1422. december 4-i oklevélben (13).

13. 1422. december 4. (*Bude, 60. die oct. Michaelis*)

Zsigmond király emlékezetül adja, hogy az elmúlt évben Csehországból Magyarországra való visszatérésének 25. napján [1421. jún. 29.] Pozsonyban Monoszlói Csupor István és Monoszlói Csupor Pál bán fiai: Ákos, Demeter és György nevében bemutatták neki Perényi Péter országbíró 1420. március 22-én kelt oklevelét (9), amelyben az országbíró Monoszlói Csupor Miklós fia: Zsigmond és Tamás fia: Farkas ellenében folyó perüket a király személyes jelenléte elé helyezte át. Mivel az alperesek a mondott időpontban nem jelentek meg, őket a szokott bírságban elmarasztalta, majd a császári káptalan által Jakab-nap nyolcadára, végül három vásáron történő kikiáltással Mihály-nap nyolcadára megidézttette. Ezen nyolcadon Csupor István bemutatta a király 1418. július 9-én kelt oklevelét (5), amelyben 1408. február 22-én kelt oklevelét írta át (2). Mindezek után, mivel az alperesek a Csupor János részére kiadott kegyelemlevelet, amely elmondásuk szerint elveszett, nem tudták bemutatni, valamint a bemutatott oklevelekből az derült ki, hogy egyrészt a mondott János Istvánnal és Pál bánnal birtokügyeikben kiegyezett, másrészt a király János birtokainak ügyében Zsigmondra és Farkasra örök hallgatást szabott ki, ezért úgy határozott, hogy először is különítsék el a hűtlenné lett Csupor János birtokait és birtokrészeit, amelyeket a király Istvánnak és Pál bánnak adományozott és hagyják meg őket azok birtokában, majd a többit osszák három egyenlő részre, egyet Istvánnak és Pál bán fiainak, a másodikat Zsigmondnak, a harmadikat pedig Farkasnak juttatva, a János számára kiadott kegyelemlevél pedig legyen semmissé. Ezen birtokosztály és birtokok elkülönítése ügyében kiadta parancsát a császári káptalannak (10), amely annak eleget tenni sem (1421.) Böjtközép nyolcadára, sem halasztás után Mihály-nap nyolcadára nem tudott, az ezen nyolcadon bemutatott jelentés szerint. Ugyanazon a nyolcadon a király, bár az említett, csak átiratában bemutatott kegyelmet semmissé nyilvánította, mégis, mivel nem emlékszik, hogy valaha is kegyelmében részesítette volna a mondott Jánost, Zsigmondtól és Farkastól az eredeti példány bemutatását kérte, amelynek időpontját a király (1422.) Mihály-nap nyolcadára tűzte ki, személyes jelenléte elé, meghagyva, hogy ha akkor ő nem tartózkodna az országban, az oklevelet Kovári Pál ítélmesternek adják át megőrzésre. Mindezek után az említett birtokosztály és birtokok elkülönítése ügyében a király kiadta parancsát a zágrábi káptalannak (11), amelynek jelentését (12) személyes jelenléte előtt Csupor István és Pál bán fiai nevében Mihály-nap jelen nyolcadán bemutatták. Az abban foglaltakat a király megerősíti.

*

Az oklevél szövege

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatie etc. rex memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod nobis vigesimo quinto die regressus nostri de regno nostro Bohemie predicto in prescriptum regnum nostrum Hungarie duce Deo facti, anno videlicet iam preterito in civitate nostra Poseniensi unacum prelati et baronibus nostris et proceribus regni nostri existentibus causalesque processus quorumlibet coram nobis litigantium iusto iuris tramite discutientibus Demetrius de Tarnowcz pro Stephano dicto Chupor de Monozlow cum procuratoriis litteris nostris regalibus ac Akacio, necnon Demetrio et Georgio filiis condam Pauli bani, similiter Chupor dicti de eadem Monozlow, ut asseruerat, pueris, sine litteris procuratoriis, iuxta continentiam litterarum comitis Petri de Peren iudicis curie nostre maiestatis transmissionalium in figura nostri iudicii conparendo contra Sigismundum filium Nicolai ac Farcasium filium Thome, similiter Chupor de dicta Monozlow easdem litteras transmissionales nostri exhibuerat in conspectum, hunc tenorem continentes:

Nos comes Petrus de Peren iudex curie domini Sigismundi Dei gratia Romanorum regis semper augusti ac Hungarie etc. regis damus pro memoria, quod Demetrius de Tarnowcz pro magistro Stephano dicto Chupor de Monozlow cum procuratoriis litteris regalibus ac Akacio, Demetrio et Georgio filiis condam Pauli bani, similiter Chupor dicti, ut asseruit, pueris, sine litteris procuratoriis ab una, item Johannes filius Georgii pro Sigismundo filio Nicolai ac Farcasio filio Thome, similiter Chupor dictis de eadem Monozlow cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Chasmensis parte ab altera iuxta continentiam^a litterarum nostrarum prorogatarum in octavis festi Epiphaniarum Domini in figura nostri iudicii conparentes quasdam tres litteras prescripti capituli Chasmensis patentes, in diversis terminis et annis emanatas nobis presentarent, declarantes, quod prefatus magister Stephanus filius Georgii dicti Chupor de Monozlow sua ac dictorum Akacii, Demetrii et Georgii, filiorum condam Pauli bani, similiter Chupor dicti de eadem Monozlow in personis onera et gravamina eorundem, si ipsi in infrascriptis persistere nollent, in se omnino assumptendo ab una, item prefati Sigismundus filius Nicolai et Farcasius filius Thome, modo simili Chupor dicti de eadem Monozlow parte ab altera, in presentia dicti capituli Chasmensis astantes super

^a Az eredetiben: continentyam.

omnibus iniuriis, dampnis, nocumentis factisque tam possessionariis, quam etiam potentiariis se ipsos arbitrio et compositioni octo proborum et nobilium virorum, per ipsas partes pari et equali numero adducendorum submisissent tali modo, ut quicquid iidem octo probi et nobiles viri sub testimoniis ipsius capituli feria sexta proxima post festum Penthecoste, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo [1418. máj. 20.] preteritum sub castro Kossuchak vocato auditis ipsarum partium propositionibus visisque et examinatis earundem partium litteralibus instrumentis, per easdem inibi producendis primo de dampnis et iniuriis ipsi Stephano Chupor et filiis dicti Pauli bani et demum annotatis Sigismundo et Farcasio illatis et irrogatis arbitrarentur et disponerent, hoc ambe partes acceptare deberent et tenerentur tali vinculo mediante, ut si qua partium huiusmodi arbitrativam compositionem ipsorum octo proborum et nobilium virorum in toto vel in parte acceptare nollet vel non curaret, extunc talis pars in succubitu duelli facti potenciali contra partem alteram, ipsum arbitrium acceptantem convinceretur eo facto. Cuius tandem arbitrii et compositionis ac litteralium instrumentorum premissorum series et continentias, si ipsi arbitri partium predictarum in premissis discordes fierent, in curiam regiam iudicisque eiusdem in presentiam transmittere deberent arbitri partium supradicti. Idem vero iudex curie regie, simulcum magistris in eadem curia iudicantibus absque ulteriori prorogatione non obstantibus etiam quibuscunque litteris regiis, reginalibus, palatinalibus vel aliis quibuscunque prorogatoriis, sub quavis forma verborum emanandis, vel aliqua alia cautela adinventata seu adinvenienda, causa in eadem finem debitum et deliberationem inter ipsas partes facere valeret atque posset. Tandem prescripto termino dicti arbitrii adveniente prescripte partes quosdam octo probos et nobiles viros pro eorum arbitriis consedere fecissent, iidemque arbitri auditis ipsarum partium propositionibus et allegationibus visisque earum litteralibus instrumentis premissam arbitrativam dispositionem propter sui arduitatem usque festum beati Michaelis archangeli tunc venturi de consensu ipsarum partium duxissent prorogandam eo modo, quod ipse partes viginti quatuor homines familiares et iobagiones eorum, providos et fidedignos, quorum duo litterati essent, una queque duodecim eligere et eosdem iurare facere^b deberent, qui usque dictum festum sub prescripto iuramento primo universas antiquas villas, sessiones, vineas, terras arabiles in portionibus possessionariis cuiuslibet partis habitas in dicta Monozlow existentes, fenilia etiam et piscaturas aquarum sub certo numero et computo requirere ac reinvenire ac in registrum conscribi facere, et tandem villas, sessiones

^b Utána 's' áthúzva.

et terras arabiles in culturas communium silvarum per partes de novo ordinatas, per se similiter sub certo numero, demum vero universas villarum, terrarum arabilium, vinearum et fenilium occupationes per ipsas partes vel earum predecesores inter se factas, similiter per se conscribi et registrari facere deberent et tenerentur, et quod eedem partes ad predictum festum ipsos probos viros rursus ad prefatum locum adducere dictaque registra per ipsos viginti quatuor homines facienda ad manus ipsorum octo^c proborum virorum presentare deberent, et quitquid iidem in premissis sub obligaminis predictis arbitrarentur, hoc eedem partes acceptare tenerentur, que premissa eedem partes in presentia prescripti capituli personali eorum astantia sub obligamine prenotato observare et pro rato habere fassi fuissent. Demum ipso termino adveniente ipsi arbitri partium ad hec per ipsas partes specialiter electi et deputati facto in premissis diutius hincinde laborantes inter se discordes existendo discussionem premissorum in curiam regiam nostramque in presentiam ad octavas diei medii quadragesime tunc venturi duxissent prorogandam.

Quibus quidem litteris exhibitis prefatus Demetrius in personis iamfatorum magistri Stephani filii Georgii, Akacii, Demetrii et Georgii contra prefatos Sigismundum et Farcasium proposuit eo modo, quod prefati magistri Stephanus et Akacius, Demetrius et Georgius in universis possessionibus et portionibus possessionariis, ipsos unacum prefatis Sigismundo et Farcasio communiter concernentibus excepta portione condam Johannis Chupor, prefatis condam Paulo bano et Stephano ob notam infidelitatis ipsius Johannis per regiam maiestatem collata, rectam et equalem divisionem habere vellent iure admittente. Quo audito Johannes filius Georgii in personis annotatorum Sigismundi et Farcasii exurgendo respondit ex adverso, quomodo prefati magister Stephanus ac filii Pauli bani unacum eisdem Sigismundo et Farcasio in facto universarum ipsorum possessionum et quarumlibet occupationum earundem per ipsos ac eorum predecesores factarum in formam prescripti arbitrii, sub obligamine prenotato, prescriptam inivissent concordiam, et ideo dummodo iidem magister Stephanus et filii Pauli bani portiones eorum, necnon etiam annotati condam Johannis Chupor inter ipsos communiter et equaliter dividendas cum eis participarent, iidem Sigismundus et Farcasius universas portiones erga ipsorum manus habitas ipsi divisioni submittentes cum eisdem equaliter dividere prompti essent atque parati. In cuius contrarium prefatus Demetrius de Tarnowcz in personis prefatorum magistri Stephani et filiorum Pauli bani allegavit eo modo, quod quia prefato

c Az eredetiben: octorum.

condam Johanne Chupor premissa infidelitatis nota denigrato universe eius possessionarie portiones in ipsius fratres condivisionales non debeant condescendi, sed eisdem possessionibus ob notam infidelitatis ipsius Johannis in regiam maiestatem devolutis eadem regia celsitudo de eisdem ipsis magistro Stephano et Paulo bano fecisset provisionem prefatisque Farcasio et Sigismundo super eisdem perpetuum silentium inposuisset, ideo ipse magister Stephanus et filii Pauli bani dictas portiones annotati condam Johannis Chupor cum eisdem Sigismundo et Farcasio dividere non tenerentur. Et ibidem hiis dictis quasdam litteras annotati domini nostri regis patentes, secreto suo sigillo imperiali consignatas nobis presentavit, habentes hunc tenorem:

Nos Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper augustus ac Hungarie, Dalmatie, Croatie et ceterorum rex memorie commendamus tenore presentium significantes quibus expedit universis, quod fidelis noster dilectus magister Stephanus Chupor de Monozlow in sua ac Akacii, Demetrii et Georgii, filiorum condam Pauli, similiter Chupor dicti, pridem regni nostri Sclavonie bani, fratris sui personis nostram ac prelatorum et baronum nostrorum in presentiam veniendo nobis declaravit, quod quamvis tempore disturbii regni nostri volente Deo diu sedati nos nonnullorum nostrorum notiorum infidelium iura possessionaria requirente eorum actu pernicioso, sicuti manifesta tenet experientia, nostris fidelibus contulerimus ac eisdem temporibus pro manifesta infidelitate Johannis, similiter Chupor appellati, contra nostram clementiam perpetrata cunctas possessiones seu iura possessionaria ipsius Johannis eotunc apud manus suas habitas pro fidelibus servitiis dicti condam Pauli bani et ipsius Stephani ipsis et eorum heredibus iure perpetuo et irrevocabiliter dederemus, tamen nunc Farcasius filius Thome et Sigismundus filius Nicolai, similiter Chupor dicti de dicta Monozlow ipsum Stephanum ac proles dicti Pauli bani quadam astutia seu occasione preconcepta ratione et occasione dictorum iurium possessionariarum annotati condam Johannis Chupor, nostri notorii infidelis et protunc erga ipsum repertorum, preterea quidam Andreas de Koruska ac cives de superiori civitate nostra Crisiensi, pretextu cuiusdam portionis possessionarie condam Michaelis filii Fabiani de dicta Koruska, similiter asserti nostri infidelis in eadem Karuska in comitatu Crisiensi existenti habite, ipsis Paulo bano et Stephano Chupor eorumque heredibus per nostram clementiam donatorum vellent impedire et disturbare in ipsorum preiudicium et dampnum valde magnum. Supplicabat itaque serenitati nostre idem Stephanus Chupor humiliter et devote, ut sibi et dictis filiis annotati Pauli bani remedium opportunum dignaremur impertire. Verum quia nos unacum prelati et baronibus regni nostri superinde habito consilio et sano tractatu deliberavimus, quod quia dictorum Johannis, Michaelis et Fabiani infidelium

possessiones, que tempore dicti disturbii apud eorum manus fuerunt nosque pro eorundem infidelitate easdem dictis condam Paulo bano et Stephano Chupor, nostris fidelibus requiruntibus eorum servitiis contulisse dinoscimur et per eosdem Stephanum Chupor et filios condam Pauli bani, nostris fideles teneantur et pleno iure conserventur, ideo vobis, fidelibus nostris, magnificis viris palatino et iudici curie nostre regnique nostri Sclavonie bano vestrasque in iudicatu vices gerentibus, cunctis etiam aliis regni nostri iudicibus et iustitiariis, ecclesiasticis videlicet et secularibus, presentibus et futuris presentium notitiam habituris firmiter precipiendo mandamus, quatenus prefatos Stephanum Chupor ac proles dicti Pauli bani ratione et pretextu quarumvis possessionum seu iurium possessionariorum dictorum Johannis Chupor, Michaelis et Fabiani de Koruska, nostrorum ut prefertur infidelium, ipsis condam Paulo bano et Stephano Chupor eorumque heredibus per nostram maiestatem datorum et donatorum, quas scilicet seu que iidem nostri infideles tempore dicti disturbii tenuissent et possedissent, ad instantiam prefatorum Farcasii et Sigismundi de Monozlow, necnon Andree de Koruska aliorumque quorumvis, quibus superinde perpetuum imposuimus silentium, intra et extra iudicium impedire vel iudicare vel vestro astare iudicatu compellere nullo modo debeatis et aliud facere non ausuri gratie nostre sub optentu. Presentes etiam perlectas reddi iubemus presentanti. Datum in Wysegrad, in festo inventionis sancte Crucis, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo nono [1419. máj. 3.], regnorum nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo tertio, Romanorum vero nono.

Quibus presentatis quia nobis et regni nostri nobilibus nobiscum in iudicio existentibus iuxta prescriptum regie maiestatis edictum prius prescripte portiones annotati condam Johannis Chupor sub eadem qualitate, quantitate et statu, quibus tempore prescripte collationis dictis magistro Stephano ac filiis Pauli bani factis per eundem Johannem fuissent possesse, ab aliis portionibus eorundem filiorum Chupor distingui et sequestrari, et sic alie partes possessionum earundem cum cunctis earum utilitatibus inter prefatos Stephanum et filios Pauli bani, necnon annotatos Sigismundum et Farcasium, ut congruit, dividi debere tenebatur, pro eo cum nos super huiusmodi inter prescriptas partes lato iudicio litteras nostras pro ipsis partibus dare et emanare, ad sequestrationemque prescripte portiones possessionarie dicti condam Johannis Chupor, necnon divisionem dictarum aliarum portionum ipsarum partium inter ipsas partes fieri debendam, hominem regium de curia regia destinare voluissemus, mox annotatus procurator dictorum Sigismundi et Farcasii in personis eorum obiecit in hunc modum, quod prefatus dominus noster rex annotato condam Johanni Chupor super prescripta nota infidelitatis gratiam fecisset specialem, et ibidem in huius documentum quasdam

litteras eiusdem domini nostri regis patentes, sigillo eiusdem erga comitem capelli habito consignatas, feria tertia proxima post dominicam Oculi de novo preteritam [1420. márc. 12.] emanatas, habentes in se in transscripto seriem et continentiam litterarum eiusdem domini nostri regis patentium, minori suo secreto sigillo permactato consignatarum, Bude, feria quarta proxima ante festum beati Galli confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo tertio [1403. okt. 10.] exortarum nobis exhibere curavit, in quibus vidimus contineri, quod idem dominus noster rex Johannem filium Stephani dicti Chupor de Monozlow, nobilem comitatus Crisiensis, a nota infidelitatis et crimine, quam ipse hiis elapsis disturbiorum temporibus contra suam maiestatem incurrisset, duxisset expiandum capiti et possessionibus, necnon rebus et bonis suis quibuscunque, gratiam faciendo specialem. Quibus exhibitis quia ex serie prescriptarum aliarum litterarum ipsius domini nostri regis per annotatum procuratorem dicti magistri Stephani predictarum idem dominus noster rex prefatis Sigismundo et Farcasio super requisitione prescriptarum portionum possessionariarum ipsius condam Johannis Chupor perpetuum silentium imposuisse, ex tenore autem prescriptarum aliarum litterarum gratiosarum annotato condam Johanni super prescripta nota infidelitatis gratiam fecisse reperiebatur, pro eo discussionem premissorum in personalem presentiam prefati domini nostri regis, ad vigesimum quintum diem adventus sui in dictum regnum Hungarie fiendi, ubi protunc sua serenitas intra ambitum dicti regni Hungarie fuerit constituta, duximus transmittendum committentes, ut tunc prefati Sigismundus et Farcasius vel procurator ipsorum legitimus prescriptas litteras ipsius domini regis gratiosas in specie exhibere teneantur. Datum Bude, septuagesimo die termini prenotati, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo [1420. márc. 22.].

Quibus quidem litteris presentatis quia prefati Sigismundus et Farcasius per annotatum procuratorem dictorum actorum in personis eorundem legitimis diebus prefati termini coram personali nostra^d presentia expectati in eandem nostram personalem presentiam non venerant neque miserant, sed se in iudiciis consuetis serie aliarum litterarum nostrarum iudicialium exinde confectarum aggravari permiserant, ob hoc iidem Sigismundus et Farcasius ad premissa contra eosdem actores petente procuratore eorundem evocari debuerant, pro eo cum nos ipsos Farcasium et Sigismundum per Blasium filium Pauli de Zerdahel nostrum ac Georgium sacerdotem prefati capituli Chasmensis homines feria quinta proxima ante festum beate Margarethe virginis et martiris proxime preteritum in portione

^d A sor fölött betoldva.

ipsorum possessionaria in possessione Verthlyn, alio nomine Zabocchyna vocata habita, ad octavas festi beati Jacobi apostoli in dicto anno transactas evocari, et tandem eorum contumacia exigente per Johannem filium Johannis Chemer de Kozowcz, similiter nostrum et Nicolaum chori prefati capituli Chasmensis clericum eiusdem capituli homines primo feria sexta proxima ante festum beati Mathei apostoli et evangeliste tunc preteritum in Alsowzdench, secundo videlicet sabbato in Zombathel, in pertinentiis videlicet Zenche, tertio vero die dominico in Kothenna, tribus scilicet foris conprovincialibus, diebus post sese inmediate sequentibus, locis in eisdem celebrari solitis in premissis discussionem recepturos ac de iudiciis septuaginta duarum marcarum iudici et parti adverse satisfacturos contra annotatos Stephanum, necnon Akacium, Georgium et Demetrium ad octavas festi beati Michaelis archangeli consimiliter preteritas proclamari fecissemus.

Denique ipsis octavis occurrentibus prefatus Stephanus Chupor personaliter in sua ac dictorum Akacii, Demetrii et Georgii personis nostre maiestatis personali in presentia conparendo quasdam litteras nostras privilegiales, sub maiori sigillo nostro dupplici, quo videlicet ut rex Hungarie utimur, anno Domini millesimo quadringentesimo decimo octavo, septimo Idus Julii [1418. júl. 9.], regnorum nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo secundo, Romanorum vero octavo emanatas, tenorem aliarum litterarum nostrarum sub eodem maiori nostro sigillo Crisii, in festo kathedre beati Petri apostoli, anno gratie millesimo quadringentesimo octavo [1408. febr. 22.] patenter emanatarum de verbo ad verbum confirmative in se habentes nobis curaverat^c demonstrare, in quarum quidem litterarum nostrarum patentium tenore habebatur, quod magister Johannes Chupor de Monozlow ac religiosus vir, frater Nicolaus filius eiusdem ab una, parte vero ex altera magistri Paulus et Stephanus filii Georgii, similiter Chupor de eadem Monozlow coram nobis personaliter constituti fuisset confessum per eosdem Johannem et fratrem Nicolaum oraculo vive vocis in hunc modum, quod ipsi universas et quaslibet possessiones et portiones eorum possessionarias, signanter in possessionibus Monozlow predicta, Ramachawelge, Wenedykovch, Werhowyna, Zedynynch et Obrow vocatis ac alias quaslibet, ubivis habitas et existentes, ipsos quovis iuris titulo concernentes, eisdem magistris Paulo et Stephano per nostram maiestatem donatas et collatas, eisdem iuxta vim, formam et vigorem litterarum nostrarum donationalium ac per eos ipsorum heredibus et posteritatibus universis, pure et simpliciter, absque omni fraude et dolo, perpetuo et

c Az credctiben: curarat.

irrevocabiliter anuissent et consensissent nostre maiestatis in conspectu, universa etiam litteralia instrumenta, factum prescriptarum possessionum et portionum eorum possessionariarum tangentia, erga manus eorum habita eisdem magistris Paulo et Stephano iuxta fidei et conscientie ipsorum puritatem in specie dare et assignare assumptentes et promittentes manifeste, ita videlicet, quod si ipsi aut heredes ipsius magistri^f Johannis aliqua ex dictis litteralibus instrumentis, quibus fortassis iuribus ipsorum magistri Pauli et Stephani possent in aliquo preiudicari, erga se reservarent, extunc eadem vana, cassa et viribus caritura et exhibitoribus earundem nocitura commisissent eo facto. E converso autem prelibati magistri Paulus et Stephanus eisdem magistro Johanni Chupor et fratri Nicolao quasdam portiones possessionarias, primam videlicet in dicta Monozlow, scilicet domos et curiam ipsorum antiquas penes capellam Corporis Christi existentes cum eadem capella et inquilinis ad easdem domos et curiam spectantibus, terris etiam arabilibus et fenetis ex utraque parte fluvii Obsew^g existentibus ac molendino in eodem fluvio Obsew vocato decurrenti, necnon feneto penes eundem fluvium atque terris arabilibus ad eadem curiam spectantibus, usque quendam alium fluvium Radoweck vocatum et ultra eundem fluvium usque quendam magnam viam de Monozlowasarhel currentem habitis, simulcum quodam feneto penes easdem existenti, necnon unam vineam ipsorum iobagionalem, quam ipsi in Alsowmonozlow pro se ducerent eligendam, salva dumtaxat sessione seu fundo Gyurak, per ipsos magistros Paulum et Stephanum reservata, necnon totalem possessionem Zedynynch predictam ac portiones, que alias ipsius magistri Johannis Chupor et annotatorum magistrorum Pauli et Stephani in possessione Pownyow vocata existentes prefuissent ac tres sessiones iobagionales in villa Peklencz, necnon sex piscatores simulcum portione tributi fori in eadem Monozlowasarhel exigi consueti, que eiusdem magistri Johannis et etiam ipsorum Pauli et Stephani prefuissent, necnon quolibet anno decem porcos eisdem magistro Johanni Chupor et fratri Nicolao vita ipsis comite dare assumpsissent ac annuissent et consensissent coram nobis possidendas et habendas hoc declarato, quod defunctis ipsis Johanne et fratre Nicolao prenotate possessiones seu possessionarie portiones rursus et iterum in prelibatos magistros Paulum et Stephanum ac eorum heredes devolvi deberent et derivari pleno iure. Ad que omnia premissa partes predictae se sponte obligassent nostre celsitudinis in conspectu,

r Utána áthúzva és kipontozva: Stephani.

g A 'b' a sor fölé utólag beszúrva.

nosque de uberiori dono gratie omnibus premissis et singulis premissorum nostrum regium benivolum consensum prebuissimus pariter et assensum.

Et hiis exhibitis ipso Stephano Chupor prescriptas litteras nostras gratiosas, prefatis Sigismundo et Farcasio in specie exhibere modo premissis commissas, exhiberi per eosdem coram nobis petente Johannes filius Georgii et Gallus de Berend pro ipsis Sigismundo et Farcasio cum nostris et dicti capituli Chasmensis litteris procuratoriis nostri adherentes in presentia allegaverant^h eo modo, ut prescripte littere nostre gratiose scilicet originales ab ipsis Sigismundo et Farcasio medio tempore casualiter deperditae forent et alienate, ex eoque ipsi Sigismundus et Farcasius easdem nec tunc, nec in futurum in specie valerent exhibere, sed id fieret in premissis, quid iuri videretur expediri. Verum quia in predicto anno Domini millesimo quadringentesimo octavo memorati Johannes Chupor et frater Nicolaus filius ipsius in facto predictarum portionum eorum possessionariarum cum dictis Paulo bano et Stephano modo prenotato concordasse dinoscerentur, nosque tandem in pretitulato anno Ihesu millesimo quadringentesimo decimo nono preallegatis Sigismundo et Farcasio super requisitione dictarum portionum possessionariarum ipsius condam Johannis ex rationibus previis silentium imposuisse perhibemur, igitur hiis consideratis suo modo et pensatis, sicuti antea prefato iudici curie nostre, ita et tunc nobis baronibusque et regni nostri nobilibus in horum examine nobiscum tribunal iudiciale consedentibus et in premissis diutius tractantibus prius portiones possessionarias cunctaque iura possessionaria prelibati condam Johannis Chupor, ubilibet et in quibusvis possessionibus habite et existentia, sub eisdem qualitate, quantitate et statu, quibus tempore prenotate collationis nostre memoratis Paulo et Stephano dictis Chupor eorumque heredibus per nos de eisdem portionibus et iuribus possessionariis facte per eundem Johannem tente fuerint et possesse, ab aliis portionibus ipsorum Pauli et Stephani Sigismundique et Farcasii sequestrari et ipsis Stephano ac filiis prefati Pauli bani integraliter relinqui et sic tandem relique et residue partes omnium possessionum et portionum possessionariarum partium prescriptarum inter easdem in tres partes dividi, unaque ipsarum trium partium prelibato Stephano cum dictis filiis annotati Pauli bani, secunda iamfate Sigismundo et tertia dicto Farcasio statui et committi, prefateque littere nostre gratiose pro parte eorundem Sigismundi et Farcasii modo premissis in transcripto aliarum litterarum nostrarum sub dicto sigillo nostro aput comite capelle nostre habito confectarum exhibite veluti nullius vigoris vel momenti cassari et annullari ac viribus cariture committi debere visum fuerat.

^h Az credetiben: allegarant.

Pro eo nos eorundem baronum ac regni nostri nobilium assumpto consilio prescriptas litteras nostras gratiosas cassantes et vanas et inanes committentes, ipsasque partes ad executionem et peractionem prescripte divisionis possessionarie, necnon sequestrationem dictarum portionum ipsius condam Johannis modo subscripto fiendas transmittentes fidelitati prefati capituli ecclesie Chasmensis firmiter precipiendo mandaveramus, quatenus ipsorum mitterent homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus homo noster octavo die festi Epiphaniarum Domini tunc venturi et aliis diebus ad id aptis et congruentibus ad facies prescriptarum universarum possessionum et portionum possessionariarum, tam ipsarum partium, quam pretitulati condam Johannis Chupor, convocatis earum commetaneis et vicinis accedendo dictisque cunctis portionibus et iuribus possessionariis ipsius condam Johannis tam in castro Kossuchak, quam in villis et possessionibus quocunque appellatis sub ea, ut prefetur, qualitate, quantitate et statu, quibus tempore donationis nostre de eisdem prefatis Paulo bano et Stephano facte apud manus ipsius Johannis habite fuerint, ab aliis ipsarum partium portionibus separatis et distinctis, prefatisque Stephano et filiis Pauli bani pacifice dimissis et derelictis easdem universas et quaslibet portiones possessionarias partium predictarum apud manus earum existentes secundum antiquam et primariam divisionem inter ipsarum partium predecessores dudum factam in tres divideret partes coequales, unam earundem prefatis Stephano et filiis dicti condam Pauli bani, aliam prelibato Sigismundo et tertiam annotato Farcasio et eorundem heredibus cum cunctis ipsarum utilitatibus in perpetuum possidendam relinquendo. Item villas et sessiones iobagionales, quas tam ipsi Stephanus et dictus Paulus banus, quam prefati Sigismundus et Farcasius in silvis communibus, portione annotati condam Johannis Chupor minime sequestrata, de novo locasse et plantasse terrasque arabiles extirpasse asserebantur, excisa prius portione ipsius condam Johannis Chupor silvis in eisdem, pro quarta videlicet parte sibi proveniente, ab aliisque tribus partibus earundem distinctaⁱ et eisdem Stephano ac filiis Pauli bani assignata, locoque pro villis et sessionibus locandis simili et competenti deputato diligenter revideret. Et si quamcunque partium predictarum maiorem partem ipsarum silvarum extirpasse, pluresque villas seu sessiones iobagionales, quarum aliam partem pro se construxisse et locasse conspiceret, tunc parti defectum in hiis patienti cum assignatione aliorum locorum et terrarum similium suppleret et augmentaret, statueretque et committeret possidere, tenere pariter et habere. Et post hec omnium premissorum seriem, prout opus fieret, ad

i Felettc rövidítés kihúzza.

octavas diei Medii quadragesime similiter tunc venturi nostre maiestatis personali presentie fideliter rescriberet capitulum Chasmense prenotatum.

A quibus quidem octavis diei Medii quadragesime dum reportata series premissorum partes inter easdem ad presentes octavas festi beati Georgii martiris fuisset deducta, ipsis siquidem octavis advenientibus nobisque in civitate Vaciensi pro faciendo iudicio causantibus cum prelati et baronibus proceribusque dicti regni nostri Hungarie pro tribunali sedentibus prescriptus Stephanus Chupor personaliter pro se, pro prefatis vero Akacio, Demetrio et Georgio, filiis Pauli bani ab una, parte siquidem ex alia antefati Farcasius filius Thome et Sigismundus filius Nicolai Chupor, similiter personaliter in figura iudicii nostre serenitatis assistentes, litteras prescripti capituli Chasmensi prefatam nostram commissionem ad effectum minime deductam extitisse denotantes presentaverant. Quibus presentatis licet nominibus et in personis prefatorum Farcasii et Sigismundi prescripte littere gratiose a nostra serenitate pro parte annotati Johannis Chupor loquentes, quarum scilicet per vigorem ipsi Sigismundus et Farcasius se ipsos in portionibus possessionariis ipsius Johannis, per nos annotatis Paulo et Stephano ratione infidelitatis eiusdem Johannis perpetuo collatis portionatos fore attemptabant, in transscripto litterarum nostrarum sub sigillo nostro apud comitem capelle nostre regie habito emanatarum producte et demum eis in specie exhibere commisse, postmodumque procuratoribus ipsorum eas ab ipsis medio tempore alienatas extitisse referentibus modo premissis cassate fuerint, tamen quia serenitas nostra annotato Johanni Chupor super dicta sua nota infidelitatis nusquam aliquam gratiam fecisse recoleretur, immo eedem littere, si in rerum natura existerent, de nostra intentione non fierent emanate, et ob hoc eedem littere gratiose nequiter existerent impetrate. Volentes igitur viam huiusmodi nequitiæ precludere, cum eosdem Sigismundum et Farcasium ad exhibendum huiusmodi litteras gratiosas a nostra serenitate loquentes in specie exhibere artassemus, ibidem prefatus Farcasius allegaverat^j in hunc modum, quod dicte littere gratiose apud ipsum et suas manus non extitissent et ideo ipse eas exhibere non valeret, deinde autem preallegatus Sigismundus easdem litteras gratiosas in specie erga se existere recitando in termino ulteriori ipsas producere posse indicaverat^k. Quibus auditis et perceptis ipsi Sigismundo dictas litteras gratiosas in octavis festi beati Michaelis archangeli tunc venturi coram nostra personali presentia, ubi protunc nostra serenitas in dicto regno nostro constituta fieret, vel nobis in ipso regno nostro

j Az credetiben: allegarat.

k Az credetiben: indicarat.

Hungarie tunc non existentibus coram magistro Paulo de Kowar prothonotario palatinali per ipsum magistrum Paulum reservandas et revisioni nostre maiestatis tandem presentandas in specie exhibere committentes.

Quia, sicuti prescriberetur, primitus annotata totalis portio possessionaria memorati Johannis Chupor, prout videlicet ipsam ipse Johannes fretus et usus fuisset, ex vigore prescripte nostre collationis iamtactis Stephano et filiis Pauli bani excindi et eisdem relinqui, deinde vero portiones eorundem Stephani et filiorum Pauli bani ab una, prefatique Farcasii filii Thome ab altera, a tertia autem partibus iamtacti Sigismundi filii Nicolai in dicta Monozlow et eius districtu ubilibet existentes in tres partes dividi debere agnitum fuerat, idcirco fidelitati capituli ecclesie Zagrabiensis litteratorie mandaveramus,¹ quatenus ipsorum mitterent homines pro utrisque partibus pro testimoniis fidedignos, quibus presentibus homo noster infranominandus octavo die festi beati Jacobi apostoli tunc venturi et aliis diebus ad id aptis et congruentibus convocatis commetaneis et vicinis, antea veluti prescriberetur, ad facies dictarum universarum possessionum et portionum possessionariarum prefati Johannis Chupor accedendo et easdem tam in castro Kossuchak, quam etiam in villis et possessionibus per ipsum Johannem tentas et possessas, sub eisdem limitatione et distinctione, prout videlicet eas memoratus Johannes possedisset, a prescriptis tribus portionibus annotatorum Stephani et filiorum Pauli bani, necnon Farcasii et Sigismundi sequestrando committeret eas eisdem Stephano et filiis Pauli bani ex vigore prescripte nove nostre collationis in perpetuum possidere, deinde vero universas portiones eorundem Stephani et filiorum Pauli bani, item Sigismundi et Farcasii cum cunctis earum utilitatibus qualitercunque nominatis in tres sortieretur partes coequales, quarum unam prefatis Stephano et filiis Pauli bani, reliquam vero annotato Sigismundo, tertiam siquidem pretaxato Farcasio partiumque heredibus statueret in perpetuum possidendam, contradictione ipsarum partium sibi invicem et aliorum quorumlibet non venientia, etiam alicuius partis non obstante. Ceterum quia, prout ipse tres partes retulerant, in dicta silva communi ipsas et prefatum Johannem communiter contingenti non ipse Johannes, sed solum eadem alie tres partes, videlicet Paulus banus et Stephanus, item Sigismundus et Farcasius novas villas plantavere et locavere, et tam super eo, quam etiam super nonnullis aliis iuribus ipsas tres partes et prefatum condam Johannem communiter tangentibus, in quibus communis usus sine distinctione aliquali extitisset, contentio non modica oriebatur, propter quod pro excisione portionis prefati Johannis in parte dictorum Stephani et filiorum

¹ Az eredetiben: mandaramus.

Pauli bani cedentis exinde fienda et tandem in residuitate eorum pro facienda inter eos divisione iidem Farcasius et Sigismundus se salvis ipsius Stephani iuramento, si idem deponere vellet, submittebant, si vero ipse Stephanus ipsum iuramentum deponere recusaret, extunc ipsi huiusmodi iuramenta se velle deponere recitaverant,^m huiusmodique allegatio ipsorum Sigismundi et Farcasii super facto depositionis ipsius iuramenti admittenda fore visa fuerat. Ideo iudicantes decreveramus, ut ipsi noster et prefati capituli homines ad faciem prescripte silve communis ipsas quatuor partes contingentis, in qua scilicet silva dicte nove ville per ipsos Paulum banum et Stephanum, item Farcasium et Sigismundum locate extitisse asserebantur accederent, inibique situs et circumstantias, qualitatemque et quantitatem dictarum villarum noviter locatarum conscientiose perpenderent, ubi si huiusmodi locationes novarum villarum per ipsos Paulum banum et Stephanum, item Sigismundum et Farcasium fieri procuratas similes et equales existere, in eorum utilitatibus reperiretur, extunc in eadem silva communi non extirpata, ubi aptius fieri posset, pro portione annotati Johannis, pro quarta scilicet parte, tantundem de ipsa silva communi, quantum una ipsarum trium partium esset, iam tactis Stephano et filiis Pauli bani deputarent, ubi si hec suo modo perfici possent, extunc dictas villas per ipsas tres partes in dicta silva communi noviter locatas committerent ipsis tribus partibus tenere et habere. In casu vero, quo pro portione annotati Johannis, quarta scilicet parte, pro locandis villis locus aptus in dicta silva communi dictis Stephano et filiis Pauli bani assignari non possent, extunc prescriptas locationes novarum villarum per ipsas alias tres partes fieri procuratas cum earum utilitatibus in quatuor dividerent partes coequales, quarum quatuor partium unam pro portione annotati Johannis dictis Stephano et filiis Pauli bani, de aliis autem residuis tribus partibus unam similiter ipsis Stephano et filiis Pauli bani, secundam memorato Sigismundo et tertiam prefato Farcasio committeret. Declaraveramus etiam, ut ubi in dicta silva communi portio annotati Johannis, quarta scilicet pars, in loco non extirpato pro prefatis Stephano et filiis Pauli bani bono modo extradari et assignari possent, portionesque ipsarum aliarum trium partium, videlicet Stephani et filiorum Pauli bani, item Sigismundi et Farcasii in eadem silva communi in locatione dictarum novarum villarum una ab alia maior et utilior inventa esse reperte fierent, tunc huiusmodi locationes ipsarum novarum villarum per ipsas tres partes fieri procuratas in forma trimembris divisionis adequarent et similes facerent, quarum unam ipsis Stephano et filiis Pauli bani, secundam prefato Sigismundo, tertiamque annotato Farcasio

^m Az credetiben: recitarant.

assignarent. De factis siquidem prescriptorum iurium communium per prefatum Johannem, item Paulum banum et Stephanum, necnon Farcasium et Sigismundum communiter, sine divisione ubilibet possessorum taliter duxeramus iudicandum, ut in quibuscunque locis prescripti Farcasius et Sigismundus qualiacunque iura per ipsos enarrata, per eosque item prefatum Johannem ac annotatos Paulum banum et Stephanum communiter, sine divisione possedisse referrent et hoc ipse Stephanus abnegaret asserendo huiusmodi iura salvis ipsius Johannis prefuisse, tunc ipse Stephanus, si iurare vellet super eo, ut huiusmodi iura, per ipsos Farcasium et Sigismundum communia existere asserta non communia, sed tantummodo pretacti Johannis extitissent, coram eisdem nostro et pretacti capituli hominibus sacramentum prestaret, qui si ipsum iuramentum prestaret, extunc huiusmodi iura per ipsum mediante suo iuramento pro iuribus annotati Johannis verificata ipsis Stephano et filiis Pauli bani remanerent. Si vero ipso Stephano ipsum suum iuramentum deponere recusante ipsi Sigismundus et Farcasius super huiusmodi iuribus communibus per ipsos assertis ita, quod huiusmodi iura per ipsos explicata non tantummodo ipsius Johannis, immo etiam ipsorum, insuperque prefatorum Pauli bani et Stephani extitissent et eisdem ipsi communiter, sine divisione usi fuissent et ipsam possedissent, consimiliter in presentia prescriptorum nostri et pretacti capituli hominum eorum iuramenta prestare tenerentur, qui si prestarent, tunc huiusmodi iura communia ipsi noster et prenarrati capituli homines in quatuor partes dividerent, quarum unam pro portione annotati Johannis prefatis Stephano et filiis Pauli bani, deinde vero ex aliis tribus partibus unam similiter ipsis Stephano et filiis Pauli bani, secundam pretaxato Farcasio et tertiam memorato Sigismundo, partiumque heredibus relinquerent et committerent in sempiternum tenere et habere, modo simili contradictione quorumlibet non obstante. Et post hec omnium premissorum seriem, ut fieret expediens ad octavas festi beati Michaelis archangeli tunc venturi nostre maiestatis personali presentie fideliter rescriberet capitulum Zagrabiense annotatum.

Ipsis siquidem octavis festi beati Michaelis archangeli adherentibus Thomas litteratus pro annotato Stephano Chupor et filiis Pauli bani cum procuratoriis litteris predicti capituli ecclesie Chasmensis in ipsam nostram personalem veniendo presentiam litteras iamfati capituli ecclesie Zagrabiensis super premissis rescriptionales nobis presentavit clause emanatas habentes hunc tenorem:

Serenissimo principi domino Sigismundo Dei gratia inclito regi Romanorum semper augusto ac Hungarie, Bohemie, Dalmatie, Croatiae etc. regi, domino eorum naturali, capitulum ecclesie Zagrabiensis orationum in Domino suffragia devotarum cum perpetua fidelitate. Noverit vestra sublimitas, quod cum nos litteris maiestatis vestre adiudicatoriis sub ipsius maiestatis vestre maiori, quo ut rex

Hungarie utitur, sigillo de et super facto divisionis possessionarie inter virum magnificum Stephanum filium Georgii dicti Chupor de Monozlow magistrum ianitorem reginalium, necnon Akacium ac Demetrium et Georgium, filios condam Pauli bani filii eiusdem Chupor actores ab una, et inter Sigismundum filium Nicolai ac Farcasium filium Thome, similiter Chupor appellatorum de eadem Monozlow in causam attractos parte ab altera fiende, clause emanatis nobisque preceptorie loquentibus et directis reverentia, qua decuit receptis et tandem sub impressione capitis sigilli nostri vestre excellentie in specie remissis iuxta earundem continentiam unacum magistro Fabiano, aule maiestatis vestre notario, homine vestro ad hoc specialiter pro ipsis partibus destinato nostros homines, honorabiles viros, dominos videlicet Ladislaum archydiaconum kathedralem pro parte ipsorum actorum et Johannem cantorem, socios et concanonicos nostros, pro parte dictorum in causam attractorum ad ea, que in dictis litteris vestre serenitatis adiudicatoriis seriatim continentur fideliter peragenda nostris pro testimoniis transmissemus fidedignos. Demum iidem cum prefato homine vestro ad nos reversi nobis concorditer retulerunt isto modo, ut prefatus homo vester dictis nostris testimoniis presentibus octavo die festi beati Jacobi apostoli nunc preteriti et aliis diebus ad id congruis et sufficientibus ad facies castri Kossuchak nuncupati, necnon universarum possessionum et portionum possessionariarum, tam videlicet ipsarum trium partium, quam condam Johannis, consimiliter Chupor nominati de dicta Monozlow, in eadem et eius districtu ubilibet habitarum ipsisque condam Paulo bano et Stephano per vestram serenitatem ex causis et rationibus in preactis litteris vestris adiudicatoriis limpidius expressatis nove donationis titulo perpetuo collatarum dictis partibus, videlicet Stephano ac Sigismundo et Farcasio consimiliter presentibus accedendo

et primo idem castrum, quandam scilicet turrem lapideam veterem et desertam in duas rectas partes dividendo unam earundem duarum partium a parte aquilonali habitam cum ipsius pertinentiis ab eadem parte habitis pro ipsorum scilicet Stephani ac filiorum bani dictique condam Johannis Chupor portionibus, prout eandem mediam partem iidem antea simul tenuisse asserti fuissent, necnon universas predictas alias portiones possessionarias ipsius condam Johannis per ipsum in quibusvis villis et possessionibus in ipsa Monozlow habitis tentas et possessas, sub eisdem limitatione et distinctione, quibus videlicet eas ipse condam Johannes Chupor possedisset, a prescriptis tribus portionibus memoratorum Stephani Chupor et filiorum Pauli bani, item Farcasii et Sigismundi sequestrando cum cunctis ipsarum utilitatibus et notanter inter cetera loco ustionis cementi ac fractionis lapidum in territoria ville Mykulynch vocate, que salvis dicti condam Johannis Chupor prefuisset, habito commisissent eisdem Stephano et filiis dicti

condam Pauli bani ex vigore pretacte vestre collationis in perpetuum possidere, reliquam directam medietatem prefati castri a plaga meridionali adiacentem, similiter cum suis pertinentiis ab ipsa plaga existentibus, annotatis Farcasio et Sigismundo relinquendo;

deinde omnibus possessionibus antiquis in quibuscunque possessionibus et villis ipsarum trium partium existentibus numeratis terrisque arabilibus, fenetis et vineis similiter antiquis ad easdem spectantibus cum fune undique mensuratis in villa superioris provincie prefati districtus Monozlow, utputa in Zobocchyna, alio nomine Vertlen, ad cuiuslibet ipsarum trium partium portionem per viginti septem iobagionales ac in villa sub predicto castro existenti Warallya vocata per decem inquilinorum sessiones equaliter, exceptis portionibus prefati condam Johannis Chupor, fuisset inventum, item in villa Obed ad portionem ipsorum Stephani et filiorum bani quatuor, ad ipsorum autem Farcasii et Sigismundi, cuiusvis videlicet eorum, portionem quinque, in aliis autem villis et possessionibus eiusdem superioris provincie in portionibus eorundem Stephani et filiorum Pauli bani apud manus ipsorum habitis sessiones quadraginta quinque et terrarum arabilium ad easdem predictasque in dictis villis Vertlen et Obed ac Warallya vocatis habitas sessiones spectantium mixtim cum terris dictorum Sigismundi et Farcasii condamque Johannis locisque in diversis existentium ducenta et viginti quatuor ac fenilium quindecim iugera ac dimensiones due, vulgo *meeth* dicte, et media, quarum scilicet dimensionum quelibet contineret funes quindecim, singulos longitudinis quadraginta quatuor cubitorum, molendina autem et loca molendinorum septem, in portionibus denique antelati Farcasii in eadem superiori provincia habitis, demptis pretactis possessionibus Zobocchyna, Varallya et Obed vocatis, sessiones, modo simili antique, quinquaginta octo et terrarum arabilium cum terris predictarum possessionum Vertlen et Varallya ac Obed ducenta sexaginta et unum cum medio, fenilium autem decem et septem cum medio iugera ac molendina et molendinorum loca novem, in portionibus siquidem dicti Sigismundi, etiam in possessionibus dicte superioris provincie, modo simili demptis villis Vertlen et Varallya ac Obed, sessiones quinquaginta septem et terrarum arabilium, similiter cum terris dictarum villarum Vertlen, Varallya et Obed, ducenta octuaginta et medium ac fenilium sedecim et similiter medium iugera, molendinorumque loca octo;

item in possessionibus et villis inferioris provincie eiusdem districtus Monozlow ad portionem iamfatorum Stephani et filiorum bani sessiones octuaginta tres et terrarum arabilium ducenta sexaginta duo cum medio ac fenilium viginti unum iugera et molendinorum loca septem, in portionibusque annotati Farcasii in eadem inferiori provincia sessiones septuaginta octo et terrarum

arabilium ducenta viginti, fenilium vero decem et novem iugera ac dimensiones due *meth* dicte, necnon molendinorum loca novem, in portionibus autem prefati Sigismundi sessiones octuaginta una, necnon terrarum arabilium ducenta triginta novem ac fenilium decem et novem iugera et molendinorum loca octo invente extitissent et reperta.

Quibus quidem sessionibus et terris ipsarum trium partium in predictis superiori et inferiori provinciis modo predicto inventis ipsis partibus volentibus simul et in unum computatis iidem Farcasius et Sigismundus ambo reperti fuissent prefatos Stephanum et filios Pauli bani precessisse sessionibus decem et octo, ipseque Sigismundus solus eosdem Stephanum et filios bani dictumque Farcasium iugeribus triginta quatuor ac decem et octo funibus terrarum, de quibus scilicet terris primo ipsi Farcasio pro adequatione portionis ipsius respectu portionis memoratorum Stephani et filiorum Pauli quinque et deinde de residuitate earundem terrarum, utputa viginti novem iugeribus ac decem et octo funibus, cuilibet parti novem iugera ac dimensiones due et sex funes terre, de predictis vero decem et octo sessionibus ab ipsis Farcasio et Sigismundo eisdem Stephano et filiis bani sessiones sex et ab ipso Farcasio molendina duo cessissent, pro quibus scilicet sessionibus prefatus homo vester ex eorundem Sigismundi et Farcasii voluntaria demonstratione de portione ipsius Sigismundi in predicta superiori provincia habita quatuor sessiones, unam videlicet in villa Bathakutha, in qua alias Nicolaus Walar, duas vero in Cresynafalua, in quarum una condam Marcus et in secunda Mathey Lonchar residissent, quartamque in Susych, penes fundum curie Doklen, iobagionis dictorum Stephani et filiorum bani, habitas cum dictis novem iugeribus ac duabus dimensionibus et sex funibus terre ibidem adiacentibus, de portione autem prefati Farcasii, similiter in dicta superiori provincia existente, sessiones duas, unam in Thamasteleke, in qua condam Chadonych moratus fuisset et aliam in dicta Cresynafalwa existentes, loca videlicet domorum simpliciter, eoquod cetere utilitates et terre ad easdem spectantes in medium aliarum terrarum ipsius Farcasii mensurate extitissent dictis Stephano et filiis bani statuissent. Sed quia preter hoc ex parte eiusdem Farcasii adhuc ipsis Stephano et filiis bani in loco Lahynyscha vocato septem funes terre et tertia pars unius funis cedere debuisset,ⁿ ideo ipsos septem funes terre et tertiale unius citra easdem duas sessiones seu duo nuda et simplicia loca domorum pro curiis et ortis earum partim ad unam et partim ad aliam ipso Farcasio huic contradicente applicando prefataque duo loca molendinorum ab eodem Farcasio ipsis Stephano et filiis bani provenientia, unum videlicet in dicta

ⁿ Utána kihúzva: ipsc.

Tamasteleke et alium, scilicet locum in prescripta inferiori provincia in pertinentiis possessionis Jegywdouyna eisdem Stephano et filiis Pauli bani, dicto autem Farcasio quatuordecim iugera terre, eidem similiter ex parte annotati Sigismundi, modo quo super cedentia, de portione eiusdem Sigismundi in ipsa superiori provincia habita extradeditissent et commisissent possidere.

Preterea ipsi Sigismundus et Farcasius in vineis, tam eorum propriis ad curias et celaria ipsorum pertinentes, quam iobagionum eorum in predictis ambabus provinciis repertis, prelibatos Stephanum et filios Pauli bani iobagionesque eorum in quinquaginta et novem dimensionibus *meeth* dictis precessissent, pro quarum tertia parte ipsis Stephano et filiis bani exinde cedente de quadam vinea eorundem Sigismundi et Farcasii communi Stephanowschak nominata in dicta superiori provincia existenti ex ipsorum Sigismundi et Farcasii similiter spontanea ostensione et traditione quindecim dimensiones, pro residuo vero quandam aliam eorundem Farcasii et Sigismundi vineam a dudum incultam et penitus desolatam supra dictam curiam ipsorum Stephani et filiorum bani contigue adiacentem, eo quod tam in ipsorum Stephani et filiorum bani iobagionumque eorum, quam dictorum Farcasii et Sigismundi ac similiter iobagionum eorum vinearum necnon vinee inculte et deserte fuissent mensurate ipso Stephano tum pro eo tumque propter bonum pacis, ne ratione premissae immediate contiguitatis et propinqui situs ipsius vinee ad dictam suam curiam amplius contentio inter partes oriretur acceptante eidem Stephano et filiis bani idem homo vester assignasset.

Ceterum, quia mensuratis locis curiarum ipsarum partium sub predicto castro existentium locus prioris curie ipsorum Stephani et filiorum Pauli bani quatuor dimensiones et decem funes, necnon locus cuiusdam alterius curie antique, videlicet condam Stephani et Mathyus, fratrum condivisionalium ipsarum partium, ad easdem partes prefatumque condam Johannem Chupor simulcum aliis eorundem Stephani et Mathyus iuribus possessionariis communiter devolute, in cuiusque loci curie facie quidam murus pro domibus edificandus dudum inceptus et nondum consumpmatus extitisset et haberetur, supra quenquidem locum curie antique eminentius curia et domus eorundem Stephani et filiorum Pauli bani de novo preparate haberentur simulcum eisdem domibus dimensiones similiter quatuor, loca autem curiarum dictorum Sigismundi et Farcasii, videlicet cuiusvis eorum, dimensiones septem continerent, idcirco quarta parte ipsius antique curie ad predictas partes, necnon annotatum Johannem ut prefertur communiter devolute, pro portione ipsius Johannis antedictis Stephano et filiis Pauli bani cedente, una videlicet dimensione excisa de eadem et ipsis Stephano et filiis Pauli bani derelicta, tribusque partibus eiusdem antique curie, tribus videlicet dimensionibus predicto loco alterius curie eorundem Stephani et filiorum Pauli

bani quatuor, ut predicatur, dimensiones et decem funes terre continenti adiunctis et similiter ipsis Stephano et filiis Pauli bani superfluerent dimissis, suprefluerent exinde apud ipsos Stephanum et filios Pauli bani predictae decem funes terre inter ipsas tres partes dividende, pro quarum una tertia parte, tres videlicet funes et tertiale unius a parte curie dicte Sigismundi eidem Sigismundo et alii similiter tres funes et tertia pars unius a parte curie sepefati Farcasii ipsi Farcasio de terra ipsius antique curie idem homo vester extradidisset.

Item in eadem inferiori provincia quoddam nemus arborum castanearum ipsas quatuor partes, videlicet Stephanum et filios Pauli bani, item Farcasium et Sigismundum dictumque condam Johannem communiter contingentium in quatuor partes idem homo vester divisisset et duas partes ipsarum quatuor partium, unam videlicet pro portione ipsius Johannis, aliam autem pro prefatorum Stephani et filiorum bani eisdem Stephano et filiis bani, tertiam prefato Farcasio, quartamque annotato Sigismundo dimisisset.

Et quod idem Sigismundus et Farcasius quandam vallem prope curiam prefati condam Johannis a parte septemtrionali habitam usu in latere montis ab ipsa plaga septemtrionali quedam domuncule per ipsos Stephanum et filios Pauli bani locari ac terre in eodem monte de silvis et rubetis extirpari procurate, quedam etiam iugera terre arabilis in ipsa valle haberentur a[...]dendo terram eorum cum ipsis Stephano et filiis bani annotatoque Johanne Chupor communem fuisse et super eo, si ipsi vester et nostri homines huiusmodi terrarum tam extirpatarum, quam arabilium in ipsis valle et monte existentium medietatem eis dare vellent, se iurare velle indicassent, in prefato Stephano ipsam vallem et montem predictum terrasque prefatas salvis ipsius Johannis Chupor fuisse et tempore donationis iura possessionaria eiusdem sibi et dicto Paulo bano fratre sub regimine et potestate eius extitisse, insuperque hoc, ut si etiam ipsi Sigismundus et Farcasius superinde iurarent, nec teneretur ipse talismodi terras extirpatas cum eis dividere, sed alius locus similis pro extirpandis terris et domibus locandis aptus ipsis deberet assignari econtra allegante, propterquam ipsis partibus superinde altercantibus deliberationem huiusmodi petentibus eisdem partibus vestre celsitudinis in presentiam iidem vester et nostri homines duxissent differendum.

Deinde ipsi Sigismundus et Farcasius dixissent, quod in oppido Alsomonozlow vocato in quodam loco ex opposito parochiali ecclesie ipsius oppidi a parte aquilonali, ubi nunc forent quidam inquilini memoratorum Stephani et filiorum Pauli bani noviter locati, dudum due antique sessiones fuissent, que in numerum aliarum sessionum ipsorum Stephani et filiorum Pauli bani in ipso oppido habitarum non essent computate, que ad rationem ipsorum Stephani et filiorum Pauli bani computari deberent. Tandem prefati vester et nostri homines superinde a

senioribus iobagionibus partium predictarum in dicto oppido conmorantibus ad fidem eorum Deo debitam ipsis partibus admittentibus interrogando conpa[...]issent, quod per condam Georgium fratrem ipsius Stephani in predicto loco, in terra scilicet sua arabili nunc ad portionem dictorum Stephani et filiorum bani mensurata duo inquilini fuissent locati. Adhuc dictus Farcasius unum fundum curie in fine ipsius oppidi ab oriente in linea a plaga septemtrionali adiacente situatum ad portionemque pretactorum Stephani et filiorum bani computatum suum fuisse et ad portionem suam pertinuisse asserendo super eodem se iurare velle recitasset et dum ipsi vester et nostri homines cum eadem Farcasio, necnon prelibato Stephano ad faciem prefati fundi curie pro audiendo iuramento ipsius Farcasii accessissent, tunc idem Farcasius iurare noluisse, propterquod iidem vester et nostri homines tam dictum fundum curie, quam predictos inquilinos prefatis Stephano et filiis Pauli bani reliquissent.

Item in villis ipsarum partium circa fluvium Zawe habitis ad cuiuslibet earundem trium partium portionem invente extitissent equaliter sessiones quadraginta quatuor, terrarumque arabilium ad portionem dictorum Stephani et filiorum bani ducenta quadraginta unum iugera et octo dimensiones *meeth* dicte, fenilium vero dimensiones viginti octo, ad portionem autem prefati Sigismundi terrarum arabilium ducenta quadraginta iugera, feniliumque dimensiones similiter viginti octo, ad portionem vero dicti Farcasii terrarum arabilium ducenta quadraginta iugera et dimensiones tres, feniliumque dimensiones viginti sex. Itaque ipsi Stephanus et filii Pauli bani undecim, dictus autem Farcasius tribus dimensionibus terre prefatum Sigismundum precessissent, de quibus unicuique ipsarum partium pro tertia parte quatuor dimensiones cum media et tertiale unius medie, de fenilibusque dicto Farcasio ex parte prenarratorum Stephani et filiorum bani una et ex parte dicti Sigismundi alia dimensiones cederent.

Item in villis earundem partium penes fluvium Chasme existentibus cuilibet ipsarum partium cessisset per singulas septem sessiones et terrarum arabilium ad portionem annotatorum Stephani et filiorum Pauli bani viginti tres, ad portionemque dicti Farcasii decem et octo, ad portionem vero prefati Sigismundi viginti quatuor dimensiones essent invente, et sic ipsi Stephanus et filii bani quinque, dictus autem Sigismundus sex dimensionibus terre prefatum Farcasium precessissent, ex quibus cuilibet parti dimensiones tres cum media et tertiale unius medie provenire deberent. Sed quia hoc supervenientibus interim inundationibus aquarum dividi inter partes tunc nequissent, ideo ipsi vester et nostri homines commisissent, ut decrescentibus ipsis aquis dum comode fieri poterit, premissa modo predicto inter se perficere deberent.

Item clausure aquarum et piscium vulgo *Zop* seu *Zege* dicte per fluvios Chasme predictum ac Lonya et Chernech vocatos, in toto viginti sex, ipsas tres partes cum predicto condam Johanne Chupor communiter contingentes haberentur, quarum redditus et obventiones in quatuor partes dividerent, itaque due partes ipsarum quatuor partium, una videlicet pro portione antelati condam Johannis et alia pro ipsorum Stephani et filiorum bani ipsis Stephano et filiis bani, tertia autem prefato Sigismundo, quarta vero annotato Farcasio per piscatores eorum more solito aministrarentur.

Item in eodem fluvio Chasme duo loca antiquorum molendinorum partes predictae olim fuisse astruxissent, quorum unum, superius videlicet in predicta villa Obed ipsi Sigismundus et Farcasius dictorum eorum, necnon ipsorum Stephani et condam Pauli bani patrum Johannisque Chupor communem fuisse, aliud autem inferius Domchychmolna appellatum pretactorum condam Stephani et Mathyus fratrum ut prefertur ipsarum partium condivisionalium prefuisse et partes ad easdem communiter derivatum extitisse, tandemque in divisione inter earundem partium progenitores ac^o dictum condam Johannem de iuribus ipsorum Stephani et Mathyus facta prefatum molendinum superius in dicta villa Obed habitum ipsis Johanni et Georgio, patri annotatorum Stephani et Pauli bani, dictumque molendinum^p inferius Domchychmolna nuncupatum memoratis Thome, dicti Farcasii, necnon Nicolao, pretacti Sigismundi patribus cessione retulissent, ipso Stephano iamdictum molendinum in prefata villa Obed prelibati condam Georgii, sui et dicti Pauli bani patris ipsorumque dumtaxat, prescriptum autem aliud molendinum Domchychmolna appellatum ipsorum condam Georgii, patris sui ac Johannis Chupor antelatorumque Thome et Nicolai earundemque partium communem esse et communiter per ipsas partes tentum extitisse et hoc, ut idem molendinum Domchychmolna non commune ipsarum partium, sed dictorum Thome, ipsius Farcasii, dictique Nicolai, pretacti Sigismundi patrum, consequenterque ipsorum Farcasii et Sigismundi tantummodo eis, ut prefertur, mediante dicta divisione deventum et non cum ipsis Stephano et Paulo dictoque Johanne commune fuerit iuramento eiusdem Farcasii committere velle referente, qui quidem Farcasius huiusmodi iuramentum in se sponte suscipiens modo premissis prestisset et ipsum locum molendini suum et dicti Sigismundi fore verificasset sub inferendo, ut prelibati Stephanus et filii Pauli bani aliud molendinum novum super navibus subtus locum ipsius molendini antiqui sui et

o Utólag beszúrva a sor fölé.

p Az eredetiben: molendinumque.

dicti Sigismundi preparare fecissent, pretextu cuius ipsi Farcasius et Sigismundus in dicto loco prefati antiqui eorum molendini preaggregatione aquarum ex restrictione clausure dicti novi molendini annotatorum Stephani et filiorum bani supratumescentium construi facere non valerent petentes sibi hoc rectificare. Unde predicto superiori loco dicti molendini in prefata villa Obed ipsis Stephano et filiis bani, ipso vero inferiori Domchychmolna nominato eisdem Farcasio et Sigismundo dimissis ipsi vester et nostri homines commisissent, ut iidem Stephanus et filii bani huiusmodi eorum novum molendinum ab inde infra festum nativitatis Domini nunc venturi remove et in alio loco, quo malerent, absque tamen impedimento prefati molendini eorundem Sigismundi et Farcasii locare deberent atque possent, et quod quendam locum molendini, quod videlicet molendinum condam Johannes Chemer in loco communi earundem partium de ipsarum annuentia alias tenuisset, eisdem partibus communiter tenere reliquisset.

Cumque hiis peractis ipsi vester et nostri homines^q ad faciem cuiusdam silve dictas quatuor partes, videlicet ipsos Stephanum et filios Pauli bani ac Sigismundum et Farcasium, necnon pretitulatum condam Johannem communiter contingentem, in qua scilicet silva communi non prefatus condam Johannes, sed solum ipse alie tres partes, videlicet Paulus banus et Stephanus, item Sigismundus et Farcasius novas villas plantasse et locasse dinoscerentur accessissent et visis sitibus ac circumstantiis, qualitatibusque et quantitibus dictarum villarum noviter locatarum in eadem silva communi non extirpata locum aptum pro portione annotati condam Johannis, quarta scilicet parte, tantundem de ipsa silva communi, quantum una ipsarum trium partium esset, pro locandis villis perquirere et iamfatis Stephano et filiis bani deputare voluissent, tunc ipsi Farcasius et Sigismundus quasdam terras arabiles, quibus nunc populi dictorum Stephani et filiorum bani in quadam eorum nova villa residentes uterentur, ad dimensiones quinquaginta octo a quodam meatu aque circa extremitates sive fines ortorum prefate nove ville ipsorum Stephani et filiorum bani habito versus aliam villam ipsarum partium cum predicto condam Johanne communem Palachna nuncupatam se extendentes demonstrando veteres terras arabiles usualesque et pascuas ipsius possessionis eorum communis fuisse et ab antiquo ad eandem dumtaxat pertinuisse, per eosdemque Paulum banum et Stephanum ad dictam eorum novam villam annexas esse et super hoc se iurare velle recitassent, in cuius contrarium ipse Stephanus taliter obiecisset, ut ipse et prefatus Paulus banus huiusmodi terras, quas prefati Sigismundus et Farcasius ad dictam possessionem ipsarum partium communem

v:

q Az 'ipsi vester et nostri homines' megismételve.

pertinuisse dicerent, de silvis et rubetis per ipsorum populos in dicta eorum nova villa residentes extirpari procurassent, omnes enim silve, tam videlicet de quibus prefate terre forent extirpate, quam alie, in quibus per ipsas tres partes ville locate existerent, ipsarum quatuor partium fuissent communes populisque ipsarum in quibusvis possessionibus earum residentibus usuales, quelibet autem possessiones ipsarum partium communes inter ipsas in portiones sequestrate et terre ad easdem spectante per singulas sessiones eq[...].iter divide essent, unde ipsi Farcasius et Sigismundus huiusmodi terras, que videlicet ad cuius partis portionem pertinuissent demonstrarent. Et quia ipsis Sigismundo et Farcasio hoc indicare nequeuntibus prefati vester et nostri homines ipsas terras, quas ipsi Sigismundus et Farcasius ad dictam eorum communem possessionem pertinuisse retulissent de silvis et rubetis ac virgultis communibus extirpatas esse ex relatibus earundem partium intellexissent, pluraque virgulta et rubeta preter ipsa extirpata stirpationibus apta in eadem parte inter terras arabiles ipsarum partium existere conspexissent, ob hoc visum fuisset ipsis super huiusmodi terris neutri partium iurare licere, sed de ipsis rubetis in locis ad extirpandum aptis et congruis tantundem, quantum essent ipse terre extirpate, dictis Sigismundo et Farcasio deputari debere, igitur ipsis terris extirpatis memoratis Stephano et filiis bani derelictis de prefatis rubetis et virgultis ad dimensiones triginta duas se extendentes cum supplemento quatuordecim dimensionum dicte terre extirpate et mollificate iamfatis Sigismundo et Farcasio prefatus homo vester deputasset.

Item ex alia parte eiusdem nove ville ipsorum Stephani et filiorum bani, a parte utputa alterius possessionis predictarum quatuor partium communis Jazol vocate, quandam quantitatem terrarum arabilium, quas similiter ipse Stephanus per populos in dicta sua nova villa commorantes de silvis et rubetis extirpatas fore dixisset, ad dimensiones quinquaginta septem se extendentem, iidem Farcasius et Sigismundus antea etiam terras arabiles ipsius communis possessionis eorum extitisse et modo simili per ipsos Paulum banum et Stephanum ad dictam eorum novam villam applicatas fore astruxissent, ex quibus videlicet terris per demonstrationem seniorum iobagionum ipsarum partium terram ante locationem ipsius nove ville arabilem ad ipsam communem possessionem ipsarum partium spectantem sedecim dimensiones continentem solummodo conperissent, quam in quatuor partes dividendo duas partes earundem quatuor partium, unam videlicet pro ipsorum Stephani et filiorum bani, aliam pro annotati condam Johannis portionibus eisdem Stephano et filiis bani, tertiam prelibato Sigismundo et quartam annotato Farcasio ipse homo vester reliquisset, ita tamen, quod ipsi Farcasius et Sigismundus de frugibus seu segetibus in ipsis terris eis modo predicto deventis per populos ipsorum Stephani et filiorum bani hoc tempore seminatis decimam partem

tantummodo pro terragio tollere et recipere valerent, residuumque ipsarum terrarum extirpatarum cum rubetis et virgultis in similibus locis stirpationibus aptis eisdem Sigismundo et Farcasio supplevisset.

Quia vero in ipsa silva communi pro portione sepelato condam Johannis Chupor, quarta scilicet parte, locus pro locandis villis ita aptus sicuti essent locationes villarum dictarum trium partium reperire et dictis Stephano ac filiis bani deputare nequisset, pro eo ipse homo vester dictas locationes novarum villarum per ipsas tres partes fieri procuratas cum earum utilitatibus in quatuor partes sortiendo portionis ipsorum Stephani et filiorum bani, que pro una tertia parte portionibus dictorum Sigismundi et Farcasii maior inventa exitisset, medietatem pro portione annotati condam Johannis Chupor et aliam medietatem pro portione ipsorum Stephani et filiorum bani, quarum scilicet medietatum portionis ipsorum Stephani et filiorum bani qualibet portio prefati Sigismundi quinque iugeribus terre prederet eisdem Stephano et filiis bani, tertiam siquidem, utputa ipsius Sigismundi ipsi Sigismundo et quartam, videlicet annotati Farcasii, quam etiam dicta portio prelibati Sigismundi decem et septem iugeribus terre prederet, dicto Farcasio de silvis et rubetis communibus adequando ita videlicet, quod rubeta seu virgulta a parte pretitulate nove ville ipsorum Stephani et filiorum bani a quadam via per quam iretur de prescripta villa Jazol sursum ad aquilonem versus predictum oppidum Alsomonozlow et quadam alia magna via, que duceret de prefata nova villa dictorum Stephani et filiorum bani ad aliam novam villam memoratorum Sigismundi et Farcasii et deinde versus ecclesiam omnium sanctorum in modum crucis pertransita flectendo per rubeta ad dextram usque quasdam duas magnas arbores iliceas de novo consignatas adiecente ipsis Stephano et filiis bani, ab alia autem parte ipsius vie, a parte videlicet novarum villarum dictorum Farcasii et Sigismundi eisdem Sigismundo et Farcasio, deinde vero quarundam aliarum silvarum, necnon rubetorum et virgultorum inter dictam novam villam annotatorum Farcasii et Sigismundi ac predictam ecclesiam et villam omnium sanctorum aliasque quasdam communes villas earundem partium circumiacentes existentium et habitarum per dictam magnam viam versus dictam ecclesiam omnium sanctorum a quadam valle a sinistra parte ipsius vie inter huiusmodi rubeta, a plaga videlicet meridionali adiacente, supra caput cuius scilicet vallis secus predictam viam quoddam fenetum populorum de dicta nova villa dictorum Farcasii et Sigismundi noviter extirpatum haberetur procedendo directam medietatem ex utraque parte ipsius vie decem et octo funes cum medio in longitudine ipsius vie continente ex parte dicte nove ville pretactorum Sigismundi et Farcasii ipsis Sigismundo et Farcasio, et tantundem versus dictam ecclesiam omnium sanctorum ac a parte cuiusdam alterius nove ville prenarratorum Stephani

et filiorum bani per condam Georgium, fratrem ipsius Stephani locate, modo simili ex utraque parte dicte vie habitas et adiacentia, ipsis Stephano et filiis bani ac eorum heredibus commisisset possidere, tenere et habere, quandam particulam ipsarum silvarum et rubetorum inter predictam vallem et pretactam novam villam ipsorum Farcasii et Sigismundi, dictamque aliam villam ipsarum partium communem Jazol appellatam existentem, necnon alias cunctas silvas maiores et glandinosas, tam in montibus, quam in plano ubivis habitas ipsas partes communiter contingentes communi earundem partium usui relinquendo contradictione ipsarum partium non obstante nostris et ecclesie nostre iuribus semper ubique salvis^r remanentibus.

Et prout premissa iidem vester et nostri homines per ipsos peracta fore recitaverunt et nobis in registro apportarent, vestre maiestatis personali presentie ad octavas festi beati Michaelis archangeli nunc venturi, terminum videlicet in dictis vestris litteris adjudicatoriis prefixum seriatim duximus rescribendum. Datum sexagesimo die diei executionis premissorum, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo secundo [1422. márc. 13.].

Quibus quidem litteris ipsius capituli Zagradiensis rescriptionalibus productis quia ex serie earundem prescripti noster et eiusdem capituli homines pro partibus prenotatis deputati in predicto per nos ad hoc assignato termino ad facies dictarum universarum portionum et iurium possessionariarum, necnon prenotati castri Kossuchak nuncupati, tam videlicet ipsarum trium partium, quam annotati condam Johannis Chupor, dictis partibus, videlicet Stephano, necnon Farcasio et Sigismundo presentibus accessisse, et primo portionibus pretacti condam Johannis, tam in predicto castro, quam aliis universis possessionibus et villis in predicto districtu Monozlow ubilibet habitis, sub eisdem limitatione et distinctione, quibus eas ipse condam Johannes possedisset, a prescriptis tribus portionibus memoratarum trium partium, videlicet Stephani et filiorum Pauli bani, item Farcasii et Sigismundi sequestrando cum cunctis ipsarum utilitatibus eisdem Stephano et filiis Pauli bani, ipsorumque heredibus ex virtute pretacte nostre collationis in perpetuum possidere commissis et statutis, deinde ipsas tres portiones prefatarum trium partium cum omnibus ipsarum utilitatibus et pertinentiis prenotatis in tres partes rectas et equales iuxta premissam nostre maiestatis commissionem divisisse, et modo prenarrato adequando ipsis tribus partibus et similiter ipsarum heredibus et posteritatibus universis iure eis incumbenti in evum possidendum reliquisse, statuissetque et commisisset reparatur,

^r Utólag beszúrva a sor fölött.

idcirco nos prelatorum et baronum nostrorum regni que nostri nobilium nobiscum tribunal iudiciale consedentium assumpto consilio iamdicta universa iura possessionaria annotati condam Johannis Chupor, necnon prefatam directam tertiam partem cunctarum premissarum trium portionum partium iamfatarum, uti premititur, partes inter easdem divisarum modo antelato prelibatis Stephano et filiis Pauli bani statuta et derelicta relinquimus et committimus eisdem Stephano et filiis Pauli bani eorumque heredibus et cunctis posteritatibus, similiter cum omnibus ipsorum et earum utilitatibus et pertinenciis quibuslibet iure, quo eis ex premissis attinere dinoscuntur in sempiternum possidere, tenere et habere, salvo iure alieno. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis autentici sigilli nostri dupplicis, quo ut rex Hungarie utimur, munimine roboratas.

Datum Bude, sexagesimo die octavarum festi beati Michaelis archangeli predictarum, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo secundo [1422. dec. 4.], regnorum nostrorum anno Hungarie etc. tricesimo sexto, Romanorum duodecimo et Bohemie tertio.

Hártyán, függőpecsét selyemzsinórjával. (Az Erdődy családnak az Österreichisches Staatsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv-ban letétként őrzött levéltárából. Régi jelzete: 63–1–20. Mai jelzete: 11069.) – A hátlapján a selyemzsinór befűzése mellett: *Stephanum Chupor*; az oklevél felső részén: *Stephanum Chupor*; alatta: *divisionalis ad Monozlow*.